

Harstad Tidene – reportasje fra Samisk kulturhelg i Grovfjord 13. – 14. september 2013

MAGISK: Fortellingene til Will Rubach slo godt an blant de yngste. Foto: Per Jan Pedersen

Med fokus på folkemedisin

Magisk fortellerstund for barn med Will Rubach

Skånland:

Fredag og lørdag
arrangerte Kystsamene
en samisk kulturhelg i
Grovfjord for å sette
søkelys på det mangfold
av kulturelle uttrykk som
fins i den samiske
befolkninga.

Per Jan Pedersen

GROVFJORD KULTURSENTER

samarbeidspartnere
offisiell åpning av
i Tordenskjoldsgate 8
1. september fra kl 14-16.

dette tidsrommet kun
øyeblikkelig hjelp.

kommen!

Kytsamene definerer seg som «en interesseorganisasjon for samer i alle kategorier» og har som formål å ta vare på sin egen kultur i tillegg til å uttale seg politisk i aktuelle saker.

Workshop

Helgas treff var det andre som ble lagt til Grovfjord, og det startet med sosialt samvær på Minde fredag kveld. Lørdagen startet med kulturvandring fra Vassend til Novasletta og fortsatte med magisk fortellerstund ved Will Rubach utenfor Saltvann Grendehus.

Etterpå samlet deltakerne seg til en workshop der samisk folkemedisin og trua på høyere makter var temaet. Denne ble ledet av Jeanne Øse Bjørkman. Hun praktiserer flere alternative behandlingsformer, blant annet gudommelig healing, meditasjon og RealEase, som er en kroppssykologisk behandling.

Alt skulle med andre ord ligge godt til rette for å kunne trekke en del gamle samiske behandlingsformer fram i lyset igjen.

Utslett

Mange hadde opplevd å bli behandlet med ulike remedier og medisin, og i motsetning til dagens moderne skolemedisin, ble alle friske. En av dem var Gunn Tove Minde som trakk fram en merkelig ting fra barndommen.

- Da vi var små, lekte vi ofte med sølevann og gjørme om våren. Dette medførte at vi av og til fikk utslett oppover armene. For å bli kvitt det, vasket vi armene med det samme sølevannet som hadde

forårsaket utslettet. Det fungerte, og det heter jo at ondt skal ondt fordrive.

Virkestoffer fra naturen

Årelating kurerer blodforgiftning ved at man brukte en sneppert, eller kniv som perforerte ei blodåre, og røyksopp ble mye brukt for å smøre på sår som ikke ville gro. En annen plante som ble brukt i samisk folkemedisin, var sløkje. Det var også velkjent at kvae fra gran kunne være til god hjelp hvis en hadde fått flis i fingeren. Når en smurte kvae på, kom flisa ut.

De som var kyndige på området, visste hvilke planter som hadde effekt på de ulike sykdommene. Hostesaft ble for eksempel laget av heggebær. En av de framfremte hadde en gang hatt et alvorlig tilfelle av mageknip, og han ble helbredet av en lite delikat medisin som på farge liknet gammelt oppvaskvann. Forklaringa på at det hjalp, var åndeligheta eller kraften bak medisinen.

FOLKEMEDISIN: Gunn Tove Minde fortalte om gamle dagers behandling av utslett.

WORKSHOP: Jeanne Øse Bjørkman ledet workshopen om samisk folkemedisin.

ARTIGE FORTELLINGER. Noah Blåtun (til venstre), Leah Larsen og Nikolai Pedersen koste seg under fortellerstunda.

Jeanne Øse Bjørkman ledet workshop om samisk folkemedisin og trua på høyere makter.